

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Partneriaethau
Dyddiad y Cyfarfod:	24 Tachwedd 2016
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol Gofal Cymdeithasol a Gwasanaethau Plant/Rheolwr Tîm Cefnogi Pobl
Awdur yr Adroddiad:	Swyddog Comisiynu a Thendro
Teitl:	Cynllun Comisiynu Lleol Cefnogi Pobl Sir Ddinbych 2017-18

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae Cynllun Comisiynu Lleol Cefnogi Pobl Sir Ddinbych 2017-18 yn diweddarau bwriadau comisiynu Cefnogi Pobl ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf yn dilyn y cynllun tair blynedd 2016-19, a gyhoeddwyd yn gynharach eleni.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I ymgynghori ar Gynllun Comisiynu Lleol gan gynnwys cynigion i reoli gostyngiadau parhaus i'r Grant Cefnogi Pobl. Mae'r grant yn cael ei neilltuo gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Cefnogi Pobl, fodd bynnag, bydd dyraniad y grant a'r toriadau a ragwelir yn cael effaith ar wasanaethau eraill y Cyngor.

3. Beth yw'r Argymhellion?

I adolygu'r Cynllun Comisiynu Lleol a rhoi unrhyw adborth i Gefnogi Pobl cyn ei gyflwyno i'r Cabinet ym mis Rhagfyr 2016 (a Phwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol i ddilyn ym mis Ionawr 2017).

4. Manylion yr adroddiad

Mae Cefnogi Pobl yn ffrwd ariannu gan Lywodraeth Cymru sy'n darparu cefnogaeth sy'n gysylltiedig â thai i bobl ddiamddiffyn mewn perygl o fod yn ddigartref, gan gynnwys; pobl ifanc, pobl hŷn, pobl sy'n ffoi rhag trais domestig, cyn-droseddwy, pobl â phroblemau cyffuriau neu alcohol a phobl ag anabledau corfforol, meddyliol neu ddysgu. Nod cefnogaeth sy'n gysylltiedig â thai yw galluogi pobl i ddatblygu a chynnal eu hyder a'u sgiliau i fyw mor annibynnol â phosibl. Mae'r Rhaglen Cefnogi Pobl yn rhaglen gwario i arbed ac wedi dangos ei bod yn gallu sicrhau manteision ariannol a rhai nad ydynt yn ariannol.

Mae'n ofynnol i dimau Cefnogi Pobl ar draws Cymru gyflwyno Cynllun Comisiynu Lleol i'w Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol ym mis Ionawr bob blwyddyn, yn manylu ar eu blaenoriaethau a'u gweithrediadau ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf.

Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych wedi wynebu toriadau yn fwy na 20% (£1.5 miliwn) rhwng 2012 a 2016. Rheolwyd y toriadau hyn o 2012 i 2015 heb unrhyw effaith sylweddol ar lefel y gwasanaeth, 2015-16 oedd y flwyddyn gyntaf y bu'n rhaid i

Gefnogi Pobl Sir Ddinbych ddatgomisiynu gwasanaethau a oedd yn strategol berthnasol. Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych a'r gwasanaethau a ariennir gan y Rhaglen wedi wynebu pwysau sylweddol ar gyllidebau sydd eisoes yn brin, i helpu'r rhai y mae angen cefnogaeth arnynt fwyaf yn Sir Ddinbych. Mae'r gwasanaethau hyn yn cael eu darparu'n fewnol gan y Gwasanaethau Cefnogaeth Gymunedol a'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, ac yn allanol gan sawl sefydliad trydydd sector.

Disgwylir y bydd Cefnogi Pobl yn parhau i wynebu toriadau ychwanegol o ganlyniad i lai o wariant cyhoeddus yn genedlaethol, er gwaethaf yr ataliad a groesawyd yn 2016/17 pan ddiogelwyd cyllideb Cefnogi Pobl a'i gynnal ar lefel 2015-16 ledled Cymru. Oherwydd yr ansicrwydd ynglŷn â chyllidebau ar gyfer y flwyddyn nesaf, nid yw wedi bod yn bosibl cynhyrchu cynllun gwario terfynol. Hyd nes y byddwn yn cael rhywfaint o sicrwydd ynghylch lefelau ariannu tebygol, nid ydym mewn sefyllfa i gynllunio mor bell â hyn yn ein blaenau. Mae'r gyllideb ddrafft wedi dangos y bydd y Grant Cefnogi Pobl ar y cyfan yn aros yr un fath ar gyfer 2017/18, fodd bynnag, nid yw wedi'i gytuno â Llywodraeth Cymru eto ac nid yw'n amlwg a fydd dyraniadau unigol Awdurdod Lleol yn aros yr un fath. Petai'r Grant Cefnogi Pobl yn aros yr un fath, mae cynlluniau arian at raid wrthi'n cael eu cynllunio i sicrhau bod yr arbedion sydd wedi'u nodi'n barod yn cael eu hail-fuddsoddi i wasanaethau'r rheng flaen.

Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych wrthi'n modelu eu cyllideb 2017-18 ar doriadau a ragwelir o 5% o leiaf. Ond, daethpwyd o hyd i arbedion o fwy na 5% gan ragweld toriad o 10% yn 2016-17, ac yna fe'i ail-fuddsoddwyd mewn prosiectau yn ystod y flwyddyn yn y tymor byr pan na wnaethpwyd unrhyw doriadau. Felly, rhagwelir y bydd cyfran uchel o'r arbedion ar y lefel hon yn cael eu canfod drwy ddod â'r prosiectau hyn i ben yn naturiol yn ystod y flwyddyn.

Mae'r cynlluniau o fewn Cynllun Comisiynu Lleol 2017-18 yn seiliedig ar reoli toriadau mewn ffordd sy'n lleihau'r effaith ar ddefnyddwyr gwasanaeth. Mae hyn yn cynnwys parhau i drafod arbedion effeithlonrwydd ac ail-gyflunio prosiectau presennol gyda darparwyr gwasanaethau a datgomisiynu prosiectau nad ydynt bellach yn addas at y diben. Fel yn 2016-17, bydd yn rhaid i Gefnogi Pobl ystyried datgomisiynu prosiectau sy'n dal yn strategol berthnasol, fodd bynnag, dim ond yn dilyn adolygiad gwasanaeth llawn ac ar ôl cwblhau Adroddiad Datgomisiynu, yn unol â Strategaeth Datgomisiynu Cefnogi Pobl Sir Ddinbych y caiff y penderfyniadau hyn eu gwneud. Bydd Cefnogi Pobl Sir Ddinbych yn parhau i geisio lliniaru'r toriadau hyn cymaint â phosibl trwy gynllunio a thrafod yn ofalus gyda darparwyr gwasanaeth a budd-ddeiliaid eraill yn lleol ac yn rhanbarthol.

Gellir dod o hyd i fanylion ar y camau gweithredu arfaethedig ar dudalennau 19-31 y Cynllun Comisiynu Lleol (Atodiad 1).

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd y prosiectau a chamau gweithredu arfaethedig o fewn y Cynllun Comisiynu Lleol yn cyfrannu at gefnogi Cynllun Corfforaethol Sir Ddinbych 2012-17 yn y meysydd canlynol:

- Datblygu'r economi leol
- Diogelu pobl ddiamddiffyn a galluogi iddynt fyw mor annibynnol â phosibl
- Sicrhau mynediad at dai o ansawdd da

- Moderneiddio'r Cyngor i ddarparu arbedion effeithlonrwydd a gwella gwasanaethau i'n cwsmeriaid

Bydd cydweithio rhanbarthol ar draws Gogledd Cymru a strategaeth ranbarthol ar gyfer comisiynu a darparu gwasanaethau yn cyfrannu at reoli lleihad ym maint y grant a diogelu gwasanaethau rheng flaen ar gyfer pobl ddiamddiffyn.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Y gostyngiad dangosol ar y lleiaf ar gyfer 2017-18 yw tua £274,485 (yn seiliedig ar 5%). Mae hyn yn ychwanegol at y toriad o £1.2 miliwn dros y 5 mlynedd diwethaf, (fodd bynnag, ni fyddwn yn gwbl sicr nes derbyn cadarnhad gan Lywodraeth Cymru).

Bydd y toriadau hyn yn anochel yn cael effaith ar y gwasanaethau mewnol a ariennir gan Gefnogi Pobl Sir Ddinbych, gan gynnwys Gwasanaethau Cefnogaeth Gymunedol a Gwasanaethau Plant a Theuluoedd. Bydd y prosiectau a'r newidiadau a nodwyd yn cael eu rheoli o fewn y gyllideb Cefnogi Pobl a ddyrannir i Sir Ddinbych gan Lywodraeth Cymru.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

Cwblhawyd Asesiad o Effaith ar Les ar 5 Hydref 2016 (y cyntaf ar gyfer y Cynllun Comisiynu Lleol) - Atodiad 2. Nododd hyn bod y Cynllun wedi cael effaith gadarnhaol ar bum allan o'r saith amcan lles; a'r ddau ar ôl yn ddiuedd. Yn nhermau cynaliadwyedd, fe sgoriodd y Cynllun 15/24 – gall hyn fod wedi'i ddylanwadu gan yr ansicrwydd ynghylch cyllideb Grant Cefnogi Pobl, fodd bynnag, byddwn yn ailymweld â'r Asesiad o Effaith ar Les yn dilyn unrhyw adolygiadau gan aelodau'r Pwyllgor Archwilio Partneriaethau/ Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl/ adborth Cabinet.

Fel rhan o Strategaeth Datgomisiynu Cefnogi Pobl Sir Ddinbych, bydd Asesiad o Effaith ar Les yn cael ei gwblhau ar gyfer pob prosiect yr ystyrir ei ddatgomisiynu. Bydd arolygiadau gwasanaeth/ rheoli contract drwy gydol y flwyddyn hefyd yn sicrhau y bydd unrhyw effeithiau negyddol yn cael eu nodi a'u cydnabod.

Cwblhawyd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb eisoes ar gyfer y Cynllun Comisiynu Lleol ym mis Mehefin 2016. Cadarnhaodd hyn bod Gwasanaethau Cefnogi Pobl yn cael eu defnyddio gan yr holl grwpiau nodweddion gwarchodedig a bod pob ymdrech rhesymol wedi'i wneud i ddileu neu leihau unrhyw effaith negyddol anghymesur posibl ar bobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig ac y bydd Cefnogi Pobl yn parhau i fonitro effaith unrhyw newidiadau a wnaed. Ni nodwyd unrhyw effaith niweidiol gan yr Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi'i achosi gan y Cynllun ar y nodweddion a ddiogelir.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgor Archwilio ac eraill?

Yn ystod datblygu'r Cynllun Comisiynu Lleol, ystyriodd Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl Sir Ddinbych eu blaenoriaethau strategol, data mapio anghenion a bylchau mewn gwasanaeth.

Hefyd, ymgynghorodd y Cynllun Comisiynu Lleol â'r defnyddwyr gwasanaeth, darparwyr gwasanaeth a'r budd-ddeiliaid, dros gyfnod o 8 wythnos rhwng 4 Awst a 30 Medi 2016. Yn ystod y cyfnod hwn o ymgynghori, roedd adborth yn cael ei annog

drwy amrywiaeth o ffyrdd, cafodd y Cynllun Comisiynu Lleol ei gylchredeg i amryw o fudd-ddeiliaid Cefnogi Pobl, gan gynnwys yr holl brosiectau wedi'u comisiynu gan Cefnogi Pobl, atgyfeirwyr, cydweithwyr drwy Gyngor Sir Ddinbych cyfan, ein Partneriaid Trechu Tlodi ac asiantaethau iechyd a gofal cymdeithasol eraill yn yr ardal. Mynychwyd amryw o gyfarfodydd gan Cefnogi Pobl lle y ceisiwyd adborth e.e. Partneriaeth Plant, Pobl Ifanc a Theuluoedd, Grŵp Cynllunio Iechyd Meddwl; cynhaliwyd Diwrnod Cynllun Comisiynu Lleol/ Cefnogi Pobl yn Neuadd y Dref Rhyl ar 12 Medi 2016, â'r mynychwyr yn cynnwys defnyddwyr gwasanaeth a staff o amrywiaeth o asiantaethau budd-ddeiliaid. Ychwanegwyd y Cynllun hefyd i wefan CSDd, o dan 'Ymgynghoriadau Cyfredol'.

Yn dilyn adborth gan aelodau Pwyllgor Archwilio Partneriaethau, bydd unrhyw newidiadau'n cael eu cymeradwyo gan aelodau'r Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl, a bydd y ddogfen derfynol yn cael ei chyflwyno i'r Cabinet llawn i'w chymeradwyo ym mis Rhagfyr 2016. Yna, caiff ei chyflwyno i Bwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Gogledd Cymru ym mis Ionawr 2017, i hysbysu'r datblygiad o Gynllun Comisiynu Rhanbarthol Gogledd Cymru. Bydd y ddogfen derfynol yn cael ei chyhoeddi ar dudalennau Cefnogi Pobl ar wefan CSDd a'i dosbarthu i holl fudd -ddeiliaid Cefnogi Pobl yn Sir Ddinbych.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid.

Polisi'r Cyngor yw pasio unrhyw doriadau ymlaen yn uniongyrchol at ffrydiau ariannu grantiau penodol ac felly bydd rhaid rheoli unrhyw ostyngiadau pellach o fewn yr adnoddau ar gael.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Bydd y cynigion i reoli'r gostyngiad mewn arian grant yn 2017-18 yn rhesymol yn seiliedig ar ffigwr tybiedig o 5%. Gallai toriadau pellach sy'n fwy na 5% beri risgiau sylweddol i wasanaethau a defnyddwyr gwasanaeth:

- Mae maint a byr rybudd toriadau o'r fath yn ei gwneud yn anodd gwneud penderfyniadau am sut i weinyddu'r toriadau hyn mewn modd strategol a thryloyw. Efallai y bydd maint y toriadau yn cael effaith anghymesur ar rai darparwyr llai sydd ag ychydig iawn o le ar gyfer arbedion effeithlonrwydd.
- Mae'n rhaid i doriadau gael eu hystyried yn rhanbarthol - nid yn unig bod yna wahaniaeth bosibl mewn barn ynghylch blaenoriaethau rhanbarthol i ariannu, ond gallai lefel y toriadau ansefydlogi darparwyr cyfan sy'n gweithio ar draws y rhanbarth.
- Gall hyn beri sgil-ffeithiau o niweidio hyder darparwyr a'r berthynas dda sydd gennym gyda nhw - gellir rheoli hyn i ryw raddau drwy barhau i rannu gwybodaeth berthnasol gyda darparwyr.
- Ni fydd yn bosibl rheoli toriadau o'r maint hwn yn syml drwy ailfodelu gwasanaethau i ddod o hyd i arbedion effeithlonrwydd, ond bydd yn golygu bod angen datgomisiynu gwasanaethau cyfan sy'n darparu cefnogaeth o ansawdd uchel. Bydd hyn yn effeithio'n uniongyrchol ar wasanaethau rheng flaen a bydd yn lleihau cefnogaeth sydd wir ei hangen ar gyfer rhai o'n trigolion mwyaf diamddiffyn yn Sir Ddinbych. Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych wedi datblygu Strategaeth Ddatgomisiynu er mwyn rheoli'r broses hon yn deg ac yn dryloyw.

- Mae Cefnogi Pobl yn lleddfu'r baich ar wasanaethau statudol sydd eisoes wedi'u gorymestyn, fel y Gwasanaethau Cymdeithasol, Iechyd a'r Heddlu, trwy weithio i rwystro sefyllfaoedd o argyfwng. Bydd toriadau pellach i Gefnogi Pobl yn rhoi mwy fyth o bwysau ar y gwasanaethau statudol hyn ar adeg pan mae yna eisoes doriadau sylweddol yn y gyllideb, sy'n effeithio ar wasanaethau cyhoeddus.
- Mae Cefnogi Pobl hefyd yn allweddol yn eu cefnogaeth o ddarpariaeth Deddf Tai (Cymru) 2014 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.
- Ym mis Medi 2015, pleidleisiodd Cyngor llawn Sir Ddinbych yn unfrydol o blaid y cynnig i amddiffyn cyllideb Cefnogi Pobl rhag toriadau pellach, ac i gefnogi ymgyrch genedlaethol 'Dewch i Barhau i Gefnogi Pobl' a gynhelir gan Gymorth Cymru a Chartrefi Cymunedol Cymru.
- Bydd Cefnogi Pobl Sir Ddinbych yn cyflwyno cynllun wrth gefn i Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl i baratoi ar gyfer toriadau sy'n fwy na 5%.
- Yn y blynyddoedd blaenorol rydym wedi derbyn rhwyd arbed ar ffurf cronfa wrth gefn Cefnogi Pobl, fodd bynnag, ni fydd ar gael eleni na'r flwyddyn nesaf ychwaith gan y bydd y gyllideb yn cael ei defnyddio gan Wasanaethau Cymorth Cymunedol CSDd i liniaru effaith y toriadau i wasanaethau mewnol – o ganlyniad i doriadau Grant Cefnogi Pobl a thoriadau pellach i gyllideb y Gwasanaethau Cymdeithasol.

11. Pŵer i wneud Penderfyniad

Mae penderfynu ar gynnwys unrhyw gynllun, strategaeth neu ddogfen bolisi arall yn gofyn am gymeradwyaeth Aelod Arweiniol y Cabinet yn unol ag Offeryn Statudol 2001 Rhif 2291 (W,179) Rheoliad 4 (3) (c) + (d)

Mae Erthygl 7.2.3(b) o Gyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau'r Pwyllgor Archwilio mewn perthynas â'r mater hwn.

Swyddog Cyswllt:

Swyddog Comisiynu a Thendro

Ffôn: 01824 712304